

SHB305 AİLELERLE SOSYAL HİZMET

Doç. Dr. Melahat DEMİRİLEK

AİLENİN TEMELÖZELLİKLERİ

- ◉ Aile evrenseldir
- ◉ Duygusal bir temele dayanır
- ◉ Üyelerinin sorumlulukları vardır
- ◉ Sosyal kurallarla çevrilidir
- ◉ Hem sürekli hem geçici doğası vardır
(Zeybekoğlu Dündar, 2016, s.41; Özgüven, 2011, s. 5-6).

- Ailenin büyüklüğü sınırlıdır
- Aile üyelerinin belirli rol ve sorumlulukları vardır
- Aile, sosyal ve yasal kurallara dayanır
(Özgüven, 2011, s. 5-6).

AİLENİN İŞLEVLERİ

- Biyolojik işlev
- Psiko-sosyal doyum sağlama/sevgi işlevi
- Ekonomik işlevi
- Dini işlevi
- Serbest zamanları değerlendirme
- Statü edinme
- Kendini gerçekleştirme
- Kazanılan mal ve mülkün sonraki kuşaklara aktarılması (Özgür Bayır, 2016, s.6-7; Özgüven, 2009, s. 24-25; Zeybekoğlu Dünder, 2016, s.57-60).

AİLE TÜRLERİ

- Farklı toplum ve kültürlerde farklı aile yapıları görmek mümkündür. Bunlardan en temel olanlarına aşağıda yer verilmiştir. Aileler farklı özelliklere göre sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmalardan en belirgin olanlara aşağıda yer verilmiştir.

Sosyo-Ekonomik Aşamalara Göre Aile Türleri

- ◉ Sanayi öncesi aile (Geniş Aile, burjuva ailesi)
- ◉ Sanayi ailesi (Çekirdek Aile)
- ◉ Sanayi sonrası aile (Aktaş, 2013, s.11; Zeybekoğlu Dündar, 2016, s.45).

Büyükklüğüne Göre Aile Türleri

- Büyük (Geleneksel) aile (birleşik aile, geniş aile)
- Küçük Aile (Çekirdek, parçalanmış, tamamlanmamış aile)
- (Özgür Bayır, 2016, s.9)

Yerleşim Yerlerine Göre Aile Türleri

- Büyük kent ailesi
- Kasaba ailesi
- Gecekondu ailesi
- Köy ailesi
- Göçebe ailesi (Aktaş, 2013, s.11).

EVLİLİK VE AKRABALIK

- Toplumun temelinde aile, ailenin temelinde evlilik yer almaktadır (Zeybekoğlu Dündar, 2016, s.46).

Evlilik

- Bir kadının çocuklarının yasal babasını, bir erkeğin de yasal annesini tayin eder
- Eşlere, diğerinin malı-mülkü üstünde haklar verir
- Eşler ve onların akrabaları arasında “hısımlık” ilişkisi kurar (Zeybekoğlu Dündar, 2016, s.42).

EŞ SEÇMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- Fiziksel görünüm
- Yaş/yaş farkı
- Sosyo ekonomik durum
- Eğitim
- Din (Akkaya, 2016, s155-160; Özgüven, 2009, s.54-60).

KAYNAKLAR

- Akkaya, C. (2016). Eş Seçimi ve Evlilik. (Ed.) Nurşen Adak. Değişen Toplumda Değişen Aile Sosyolojik Tartışmalar içinde. 2. Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi.147-162.
- Aktaş, A.M. (2013). Ben ve Ailem. 1. Basım. Konya: Atlas Akademi.
- Baran, G. Ve Yurteri Tiryaki, A. (2016). Aile Yaşam Döngüsü. (Ed.) Gülen Baran. Aile Yaşam dinamiği içinde. 1. Basım. Ankara: Pelikan Yayıncılık. 3-32.
- Özgür Bayır, Ö. (2016). Aile: Temel Kavramlar, Aile Yapısı, İşlevleri ve Dönüşümü. (Ed. Yusuf Genç ve Hasan Hüseyin Taylan). Aile ve Çocukla Sosyal Hizmet içinde. 1. Basım. Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir:2-39.
- Özgüven, İ.E. (2009). Evlilik ve Aile Terapisi. 2. Baskı. Ankara: PDR Yayınları.
- Özgüven, İ.E. (2011). Ailede İletişim ve Yaşam, 1. Baskı. Ankara: PDREM Yayınları.
- Zeybekoğlu Dündar, Ö. (2016). Değişen ve Değiş(e)meyen Yönleriyle Aile: Yapısı, Türleri, İşlevleri. (Ed.) Nurşen Adak. Değişen Toplumda Değişen Aile Sosyolojik Tartışmalar içinde. 2. Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi.39-64.